

Provtagning av tumlare och andra småvalar

Varför tar man prover?

Tumlaren är den val som mest förekommer i svenska vatten. Den är fridlyst. Tumlaren liksom andra småvalar som påträffas tillhör Statens Vilt enligt § 33 i jaktvårdslagstiftningen och ska rapporteras enligt § 36. De vanligaste arterna förutom tumlare är vitsiding och vitnosdelfin.

De prover som samlas in används bland annat i studier av miljögifter, reproduktion, födoval, tillväxt och även i populationsstudier. Insända späck- muskelprover används till exempel i miljögiftsanalyser, rygghenan försäkrar att en individ inte rapporteras vid flera tillfällen och med hjälp av tänder kan man fastställa valens ålder.

Så här gör du:

Föra att proverna ska vara användbara är det mycket viktigt att fynduppgifterna i rapporten nedan ifylls noggrant.

(Artbestämning se nedan)

Skär av rygghenan de översta fem centimetrarna. Skär loss några tänder ur underkäken alternativt en underkäkshalva. Skär ut en bit späck/muskel ca 10x10 cm. Slå in proverna i aluminiumfolie och lägg i plastpåse.

Bifoga gärna bilder på fyndet. Maila digitala bilder eller skicka tillsammans med provet.

Om valen är upphittad på västkusten (Norr om Falsterbo) skickas proverna tillsammans med fyndrapport till Göteborgs Naturhistoriska Museum. Övriga prover skickas till Naturhistoriska Riksmuseet i Stockholm. Se adresser nedan. Upphittaren får en ersättning på 200 kronor.

Tumlare från Östersjön sändes in hela tillsammans med en fyndrapport till Naturhistoriska Riksmuseet Stockholm. Kontakta museet eller närmaste polisstation. Upphittaren får en ersättning på 500 kronor.

Adresser:

Naturhistoriska Riksmuseet
Box 50007
104 05 Stockholm
Tel. 08-666 40 00

Göteborgs Naturhistoriska Museum
Box 7283
402 35 Göteborg
031-775 24 00
anders.m.nilsson@vregion.se

Rapport

Tumlare, småvalar

Art _____ Fynddatum _____

Plats (noggrann angivelse, komplettera gärna med lat/long)

_____ _____

Kön (viktig uppgift)

hane hona

Längd _____ cm

uppmätt uppskattad

Vikt _____ kg

uppmätt uppskattad

Eventuella skador på kroppen / övrigt

_____ _____

Valen var

bifångad strandad

Om bifångad: Vilket fiskeredskap? _____

Åtgärder:

Frisläpptes levande

Lämnades död, prover togs på:

ryggfena (översta 5 cm)

tänder

späck- muskelvävnad

hela djuret tillvarataget

Rapportör _____

Adress _____

Postnummer _____ Postadress _____

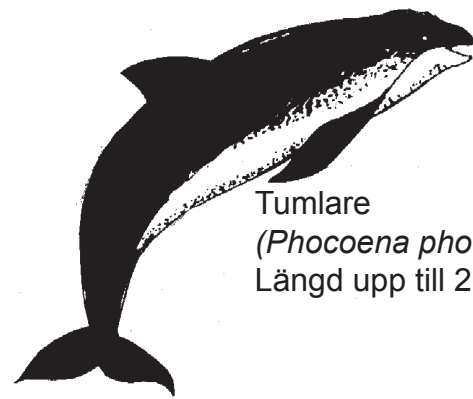
Telefon _____

e-post _____

Artbestämning

Nedan visas de småvalar som förutom tumlare är vanligast förekommande i svenska vatten. På illa medfarna djur är det enklast att titta på tänderna för artbestämning. Tumlare har små, trubbiga, skedformade tänder.

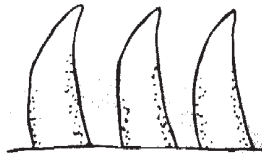
Delfinernas tänder är längre, cylindriska och rundspetsiga.

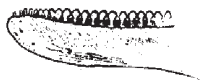
Tumlare
(*Phocoena phocoena*)
Längd upp till 200 cm

Tand från tumlare
2:1

Tand från delfin
2:1

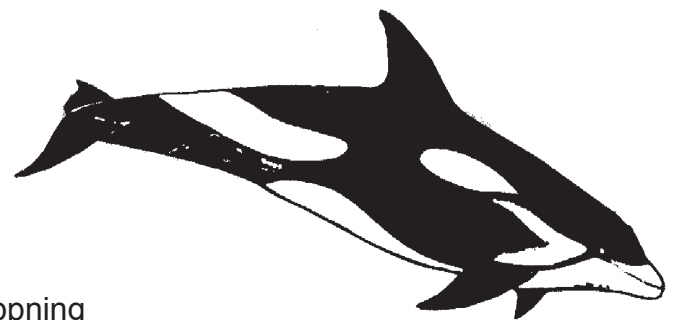
Vänster underkäke,
tumlare

Vänster underkäke,
delfin

Vitsiding
(*Lagenorhynchus acutus*)
Längd upp till 270 cm

Vitnosdelfin
(*Lagenorhynchus albirostris*)
Längd upp till 300 cm

Hane

Hona

Könsöppning

Mjölkkörtel

Anus